

Závery diskusného fóra „Výberové konania na funkciu sudcu: Ako ďalej?“

Diskusné fórum „Výberové konania na funkciu sudcu: Ako ďalej?“, ktoré sa konalo 11. novembra 2020 prinieslo priblíženie skúseností dotknutých subjektov s výberovým konaním a zblíženie niektorých pohľadov jeho účastníkov na zmeny v procese hromadného výberového konania. Zároveň však nepanuje jednoznačný konsenzus medzi účastníkmi ohľadne konkrétneho nastavenia týchto zmien.

Za pozitívne boli považované snahy Justičnej akadémie o vyhodnocovanie jednotlivých podkladov pre písomné skúšky, vrátane snahy o prepojenie akademického a justičného prostredia pri príprave podkladov. Nový súbor testových otázok pripravených na hromadné výberové konanie v decembri 2020 už bol podrobený v plnej miere tejto krížovej kontrole medzi akademikmi a praktikmi, spravidla justičnými autoritami. Rovnako pozitívne sú vnímané aktivity pri zabezpečení ochrany písomných podkladov.

Výhrady účastníkov diskusného fóra smerovali k problematickému zneniu testových otázok a nastaveniu testu ako časti výberového konania, náročnosti a formulácii prípadových štúdií, prekladu z cudzieho jazyka, ktorý by nemal mať blokačný účinok a zvýšenie dôležitosti a vypovedacej schopnosti spracovania písomných rozhodnutí v trestnej a inej než trestnej veci.

Za negatívne možno hodnotiť aj nedostatok autorov ochotných podieľať sa na príprave písomných podkladov ako aj malé zapojenie súdov a sudcov do identifikácie vhodných spisových podkladov pre výberové konania. Rovnako je obmedzená spätná väzba z práce výberových komisií.

V diskusii sa prítomní zhodli, že je na mieste uvažovať o zmenách niektorých fáz písomnej časti výberového procesu.

Tiež bol vyjadrený názor, že hromadné výberové konanie by nemuselo byť prostriedkom na zisťovanie prierezových vedomostí uchádzača o funkciu súdu, ak by bolo možné garantovať objektívne a porovnateľné preskúmanie týchto vedomostí v rámci odbornej justičnej skúšky ale aj iných porovnateľných profesijných skúškach.

Osobitne by bolo vhodné podľa prezentovaného názoru venovať sa aj otázkam psychologického posúdenia a zakotveniu akejsi dramaturgie ústnej časti, ktorá v súčasnosti chýba. Všetky tieto zmeny si súčasne vyžadujú aj prácu s členmi výberových komisií, a to jednak vo vzťahu k jednotlivým podkladom na realizáciu písomnej časti, rovnako vo vzťahu k spracovaniu a reflektovaniu výsledkov psychologického posúdenia, ale aj ako postupovať pri ústnej časti, ako klásť otázky a čo nimi zisťovať okrem vedomostí uchádzačov.

Hoci Justičná akadémia nemá za úlohu zastrešovať ústnu časť hromadného výberového konania, v záujme podnietenia diskusie, ako aj v záujme využitia synergického účinku tejto diskusie aj na zlepšenie ústnej časti odborných justičných skúšok, pripraví Justičná akadémia podujatie aj osobitne pre túto tému a vytvorí platformu pre diskusiu

Prítomní sa tiež zhodli, že legislatívna zmena je žiadúca, a že je vhodné a možno i potrebné ju iniciovať. Viaceré z výhrad navrhuje Justičná akadémia zohľadniť a pripravila aj návrhy na legislatívne úpravy (prílohy). Navrhujeme však aj hlbšie zamyslenie sa nad účelom výberového konania a jeho efektívnejšie prepojenie s jednotnými profesijnými skúškami.

V Pezinku, 7. 12. 2020